

Poštni Glasnik

Letnik X.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1930.

24. števil.

● bolniškem zavarovanju.

(Referat predsednika zagrebške obl. organizacije tov. Lalića na XII. poštne kongresu).

V poštne strokovnih listih se je večkrat pisalo, pa tudi uprave oblastnih p. t. t. organizacij in poedinici so marsikdaj načeli vprašanje o nezdravih, vlažnih, mračnih in nezadostnih uradnih prostorih, ki so dostikrat vzrok raznim boleznim, a največ v takih prostorih, kjer vlada prah, ki je glavni povzročitelj naše poštarke vprav pokončevalne bolezni — jetike.

Poštne osobe, ki je že po svoji strukturi stroke v svojem idealnem in požrtvovalnem delu za svojega bližnjega, prenašajoč vsakovrstne pošiljke, podvrženo raznim škodljivim boleznim, kakor difteriji, malariji, tuberkulozi itd., je treba vsaj nekoliko zaščititi ne samo s protituberkuloznim propagandnim geslom »luči in zraka«, ampak tudi z državnim nalogom, da reši svoje državljanke, a med njimi tudi nas poštarje, vsaj od jetike s tem, da zgradi zdrave, zračne, svetle in prostrane poštne lokale.

Da bodo gornje navedbe bolj jasne, prinašamo po dobljenih podatkih nekoliko statistike o obolenjih p. t. t. osobja skozi leto 1929, ki so nastala ne samo zaradi naporne službe, zaradi skrčenega stanja in pomanjkanja p. t. t. osobja, a prevelikega prometa, temveč tudi zaradi tega, ker osobe ne dobiva zakonitega letnega dopusta, a največ ravno zaradi premajhnih, prašnih in tuberkulozi naklonjenih prostorov.

Statistika pokaže, da je bilo od 2231 sistemiziranih uslužbenecv leta 1929. bolnih:

v mesecu januarja	35%
» » februarju	25%
» » marcu	30%
» » aprilu	38%
» » maju	39%
» » juniju	40%
» » juliju	41%
» » avgustu	45%
» » septembru	40%
» » oktobru	36%
» » novembru	30%
» » decembru	32%

Iz gornjih podatkov je očitno, da stroka zaradi pomanjkanja osobja mora nazadovati, ker posel obolelega uslužbenca, razdeljen na ostale uslužbence, ne more biti tako izvršen, kakor v rokah onega, kateremu spada. Poleg tega se z natrpavanjem tega dela ostalim uslužbenecm zbog sistemiziranega stalno odrejenega njihovega števila preobremenjuje ostalo, kolikor toliko zdravo osobe, tako da postaja po sili razmer tudi to slabše in manj odporno, pa pada, vsled finančne bede hranjeno s slabo hrano, v bolezen.

Zato se dogaja, da izgublja stroka mnogo delovne sile in se zatika, a pristojna oblast in njeni organi v zmotni misli, da osobe nalašč zlorablja z zakonom zajamčeno ugodnost, reducirajo to bolno osobe ter s tem ustvarjajo še slabše posledice: iz zavoda odstranijo kvalificirano moč, na njeno mesto pa pride — poleg častnih izjem — nova, nestrokovna in neznana oseba z ulice, ki je v breme stroki in svoji okolici. Oni na ulico vrženi pohabljenec pa postane iz ogorčenja na stroko in na oblast upornik ali pa berač, ki sedeč na pragu vseh socialnih ustanov prosi za skorjo kruha, vedno naglašajoč vzrok svoje bede, kar zopet ne služi ugledu ne stroke ne države.

Iz vseh teh humanih, kulturnih in socialnih razlogov prihajamo s tem referatom pred

kongres z zahtevo, da se pred vsem opremijo poštne zgradbe v svrhu pobijanja raznih bolezni z vsemi modernimi desinfekcijskimi sredstvi za razkuževanje pošiljk, prostorov in rok, kakor s karbolno kislino, z lizolom, s karbolnim milom, perolinom in sličnim. V drugi vrsti, da se sezidajo, prezidajo ali nadzidajo vse zgradbe za državne pošte, ki bi se mogle šele potem, ko bodo državna last, higiensko zgraditi po načrtih pristojnih oblasti, da bi ustrezale svoji svrhi in obvarovale v njih službujoče osobe pred gori navedenimi nedostaki in nevarnostmi.

Posebno zahtevamo, da se ustanovi za p. t. t. ustanovo, ki šteje 16.000 kvalificiranih uslužbenecv, a z nadničarji in progovnimi delavci do 40.000, taka službena institucija kakor so n. pr. za delavstvo in zasebno nameščenstvo okrožni uradi za zavarovanje delavcev, z obveznim zakonitim včlanjenjem vseh uslužbenecv, ki se nahajajo v stroki, kakor je to že izvedeno v mnogih kulturnih in naprednih državah.

To prošnjo izražamo iz že navedenih razlogov, pa tudi zaradi nedostatnega izvajanja člena 112. uradniškega zakona, saj se je moglo osobe le v redkih primerih koristiti s to dobroto zakona, ker so državne bolnice preoddaljene in premajhne, pa za osobe državnih zavodov dostikrat niso bile razpoložljive.

Razen samih bolnic nima državno uslužbenstvo, ki je steber države, niti onih ugodnosti, ki jih ima delavstvo, zavarovano v okrožnih uradih, da ne govorim o privatnem trgovskem bolniško-podpornem društvu »Merkur«, kjer dobivajo poleg brezplačnega zdravljenja v II. razredu vseh bolnic tudi okrepčavanje ali zdravljenje v vseh klimatskih zdraviliščih, kopališčih in dispanzerjih v državi in brezplačne zdravilne, specialiste, zobozdravnike, lekarne, zdravilne aparate, specialitete, porodnino in posmrtnino — vse ob zakonitem zavarovanju in majhni članarini, katere polovico prispeva država.

Pa kadar to država daje za vse delavstvo, zavarovano v okrožnih uradih, smo popolnoma uverjeni, da bo isto storila tudi za svoje državno uslužbenstvo, ki je zares tudi izvršilni aparat same države.

Za uresničenje te zamisli je torej v prvi vrsti potrebna zakonska uvedba obveznega članstva in zagotavljanje stalne državne podpore v obliki 50% prispevka k članarini, dočim je samo organizacijo take institucije pripravljena prevzeti za vse poštne uslužbenstvo strokovna organizacija ter dati v ta namen na razpolago vse svoje prostore v poštne domovih. Vse to v želji, da delujemo na korist ne samo osobja, nego tudi stroke, zavoda in države. Glede na veliko važnost tega vprašanja smo prepričani, da bo naletel ta referat pri vseh odločujočih faktorjih na popolno razumevanje in skorajšnje uresničenje.

Končno poudarjam, da je uresničenje tega načrta možno samo pri zakonito obveznem včlanjenju vseh uslužbenecv in ob brezpogojni državni podpori, ker brez teh življenjskih pogojev bi bil osnutek in razvoj take ustanove dvomljiv ali pa čisto nemogoč.

S prisilnim bolniškim zavarovanjem ob državni podpori ne bo samo p. t. t. uslužbenstvo zasigurano v slučaju bolezni, ampak bo prišla na svoj račun tudi državna blagajna, ker bo padlo število obolenj.

Šatô:

Zadeve naših najmlajših.

»Dajte nam mesta, zraka in solnca, napravite prostora za nas! Kaj delate v naših vrstah, zakaj nas ovirate v napredovanju in tratite med nami dragoceni čas.«

Takih in enakih opazk in vzklikov je deležen naravnost ali pa od strani iz ust služiteljev in zvaničnikov mnogi po staležu in zvanju tem enak služitelj ali zvaničnik, ki pa izvršuje uradniško službo III. ali II. kategorije in ima predpisano kvalifikacijo za uradnika. Ima uradniško prakso, vrši uradniško službo z vso težo njene kompliciranosti in odgovornosti, ki zahteva popolno, absolutno obvladanje predmeta in žrtvovanje najboljših duševnih sil in energij.

Razumljivo je, da take opazke bolj zadevajo, ranijo in bole one, ki so jim namenjene, nego one, od katerih prihajajo, dasi so povsem opravičene. Neverjetno, koliko tragike in krute ironije je skrite v takih besedah in opazkah. Toda, ali je uradniški služitelj in zvaničnik sam kriv, če ostaja pozabljen od vsega sveta in če se njegovo delo, ki bi moralo biti povsod prvo merilo in ki ga opravlja spretno, vestno in pošteno, od nikogar ne ceni prav in ne upošteva?

Zdravilo-odpomoč je nujno potrebna. Da zrahljani živci ne odpovedo popolnoma in telesa ne zapadejo hromoti. Da dobe nov vir veselja in novih, svežih sil za življenje in delo. Za delo, ki ga zahteva poklic in življenje...

V mislih imamo pri tem tiste naše tovariše in tovarišice, ki so ostali na lestvici kariere takorekoč na najnižjem klinu, to so naši uradniški služitelji in služiteljice in pismonoše-služitelji. Vsem tem v prilog naj bodo te vrstice. Ker sedaj, ko se uradniškim zvaničnikom (in upajmo, tudi zvaničnicam) s kvalifikacijo za III. kategorijo končno le obeta pripadajoča kategorija, kar je povsem pravično in v redu, se uradniškim služiteljem in služiteljicam z enako kvalifikacijo ali vsaj z enako prakso, ne obeta ničesar, vsaj trenutno ne. (To ni točno. Vsi, ki imajo kvalifikacijo za uradnike, so v predlogu za prevedbo v III. kategorijo, pa naj so zvaničniki ali služitelji. Seveda, če ne bodo mogli biti vsi na enkrat prevedeni, bodo prišli na vrsto najprej zvaničniki. V tem primeru pa bi prišli služitelji začasno vsaj v kategorijo zvaničnikov. — Pripomba urednika.)

Jasno je, da spadajo ob enakih pogojih tudi slednji vsi v III. kategorijo uradnikov. Zato naj bi se čimprej prevedli tudi ti. Tiste uradniške služitelje in služiteljice, ki jim manjka predpisana šolska izobrazba, a imajo daljšo, izključno uradniško prakso, pa naj bi se prevedlo vsaj postopoma v višje zvanje, in sicer tako, da se jih postavi za zvaničnike, ki imajo pravico po določenih letih zadovoljivega službovanja napraviti strokovni izpit za drž. uradnike, nakar naj bi se prevedli v III. kat. drž. uradnikov. (Po sedaj veljavnem zakonu nemogoče. Upajmo pa, da bo novi uradniški zakon to možnost dopuščal. — Pripomba urednika.)

Enako naj bi se dala možnost napredovanja tudi služiteljem-pismonošem in drugim, po poteku določene službene dobe. Poleg službenih let naj bi se upoštevala po možnosti tudi starost posameznikov in porabnost v službi. Saj izvršujejo služitelji iste posle in službo kakor njihovi tovariši zvaničniki. V to svrhu naj bi se oživotvorili poprejšnji pamesečni tečajji za zvaničnike. — Načelo pravičnosti, stvarnosti in humanosti prodira in zmaga vsepovsod.

Osamosvojitve pošte, telegrafa in telefona na Rumunskem.

Od poštne zakona iz l. 1913. so rumunski p. t. t. obrat izkusili marsikake izpremembe. Po vojni so se višje poštne direkcije podredile prometnemu ministrstvu. Dne 1. aprila 1923. so stopili na mesto višjih direkcij kontrolni inspektorati. V marcu 1926. je bil sklenjen zakon o ustroju pošte, telegrafa in telefona, po katerem je bilo to podjetje organizirano kot juridična oseba, katero sta prej vodila upravni svet in generalna direkcija. Oba ta organa pa sta bila po prometnem ministrstvu in glavni kontroli silno omejena. Generalni direktor je fungiral samo kot referent upravnega sveta. Ta zakon pa ni nikoli stopil v veljavo, marveč je bil v aprilu 1927. nadomeščen z »zakonom o organizaciji uprave in osebja p. t. t. stroke.«

Prometno ministrstvo je obdržalo po tem zakonu vrhovno oblast, lahko je celo odredilo disciplinarne kazni poštним uradnikom. Minister je bil predsednik direkcijskega odbora, ki pa je imel samo posvetovalna pooblastila. Poleg njega je bil še poseben odbor višjih uradnikov, ki je imel presojati zadeve, katere mu je odkazal minister.

Ta zakon ni mogel zadovoljiti ne uprave ne osebja. Dne 16. marca 1929 so se s posebnim zakonom postavila načela za upravljanje vseh javnih obratov na trgovski podlagi. Iz tega zakona pa se je porodil najnovejši zakon od 27. julija 1929, ki je uresničil **autonomijo p. t. t. stroke**. S tem zakonom se je ustvarila samostojna režija p. t. t. obratov, ki ji pristojni lastnost juridične osebe. Režija je upravno, tehnično in finančno samostojna. Vsa obstoječa premoženja in nepremična imovina pade na režijo kot zakupca.

Vodilni organi so: generalna direkcija, višje direkcije, upravni svet, izvršilni odbor, finančni odsek, samostojen nadzorni svet in končno vladna komisija. Po prvih členih zakona p. t. t. režija ni podjetje z izrecno trgovskim značajem, marveč ustanova višjih interesov, katera mora prav posebno čuvati pisemsko tajnost, državno varnost itd.

V upravnem svetu sede zastopniki prometnega, notranjega in finančnega ministrstva, zastopnik industrije in trgovine ter po en narodni gospodar, finančnik, pravnik in elektroinženjer. Vsi zastopniki se imenujejo s kraljevim dekretom za štiri leta. Upravni svet ima zakonito moč in sklepa o proračunu. Sklepe upravnega sveta izvaja generalna direkcija ali

2. nadaljevanje.

O reorganizaciji p. t. t. stroke.

(Referat predsednika OPO tov. Čampe na XII. kongresu.)

Ravno ta prebitek (200 milijonov čistega dohodka od p. t. t. ustanove) je najprepričevalnejši dokaz proti temu, da bi se kateri koli sestavni del te ustanove odstopil privatni eksploataciji, ker vse, kar so izračunala privatna podjetja, da bi mogla storiti, stori lahko tudi država. A kadar je privatno podjetje izračunalo, da lahko iz naše ustanove izvleče za sebe koristi, — a v našem primeru so bili ti računi lahka in enotna stvar — potem bi bil zločin proti interesom države, da se ji odvzamejo toliki čisti dohodki in podarijo kakim mednarodnim delničarjem.

Pa to ni edini argument, ker je treba vedeti tudi to, da se državne koristi ne istovetijo z zbiranjem denarnih sredstev, ampak je državni interes po taki državni ustanovi še primernejši in prirodnejši obsežen v splošnih koristih, za katere se privatna podjetja ne brigajo.

V naši ustanovi se da opozarjati edino na posamezne nedostatke, ki preprečujejo še sijajnejše strokovne uspehe. Lahko se samo

prav za prav generalni direktor, v katerega rokah se stekajo vse niti. Tega lahko vlada nastavi s pogodbo, zato da izloči vsak politični vpliv; mora pa biti strokovnjak. V ostalem pa je uprava decentralizirana v smeri višjih direkcij in direkcij. Tako je na primer računovodstvo centralizirano pri direkcijah, vendar vrši višjo kontrolo računski direkcija in najvišji računski dvor (glavna kontrola).

Poleg tega obstoji stalen nadzorni svet iz treh zastopnikov (po en zastopnik finančnega in prometnega ministrstva in en računski strokovnjak). Nadzorni svet je neodvisen od režije.

Režija vodi o denarju in inventarju dvojno knjigovodstvo. Njen proračun se predloži poslanski zbornici in tvori dodatek k splošnemu državnemu budžetu. Režija lahko tudi najema posojila; za večja posojila pa so potrebni posebni zakoni.

Zakon predvideva za uradništvo udeležbo na dobičku, z namenom, da se podžiga delovna gorečnost uradništva. Podlaga za udeležbo pri dobičku je storjeno delo, ki ga napravi uradnik povrh obveznega minimalnega dela. V poseben sklad se v to svrhu stekajo: a) 25% bilančne vsote, b) posebne pristojbine za opravljeno službo ob praznikih, c) posebne, od ministrstva dovoljene dostavne pristojbine, č) določeni prihranki in postranske pristojbine. S tem načinom plačevanja se obetajo redukcije osebja in znatni prihranki.

Vlada lahko zahteva od režije, da ustanovi v interesu javnosti posebne p. t. t. zveze. O reorganizaciji osebja bo sledil še poseben zakon. Vlada upa dobiti na osnovi tega zakona 5 milijard lejev posojila za p. t. t. obrate, ne da bi s tem obremenila državni proračun.

Tragična smrt.

Dne 10. avgusta 1930 je umrla v bolnici v Murski Soboti na zastrupljenju z neuporabnimi gobami pogodbena poštarica pošte Gornja Lendava tovarišica Flis Ruža. Ker ni poiskala takoj zdravniške pomoči, ji zdravniki niso več mogli rešiti življenja. Umrla je v najlepši dobi, v starosti 24 let po 36 urnem hudem trpljenju.

Pošto v Gornji Lendavi je prevzela dne 1. maja 1929. Bila je vestna uradnica in zvesta članica OPO.

Njen pogreb je bil veličasten. Točno ob 13.30 je privozil pred mrtvašnico bolnice v Murski Soboti avtomobil mestnega pogrebnega zavoda v Mariboru, da prepelje truplo predrage umrle v njen rojstni kraj, v prijaz-

iščejo nova pota in sredstva za strokovni napredek. A eno tako sredstvo bi se utegnile najti, da bi prevzeli načela racionalnega upravljanja po vzoru drugih držav, ki so zamenjale birokratske metode uprave in strokovnega upravljanja z novimi metodami dela in tehničnimi izkustev. Nadaljnje sredstvo je stabilizacija programa za strokovno, gospodarsko in personalno politiko, kako bi se prenehalo z eksperimentiranjem in nesistematskimi operacijami v upravnem in personalno-pravnem pogledu, kakor tudi v pogledu delovnih metod. Kadar se uporabijo ta sredstva, bo lahko naša ustanova služila za vzor vsem državnim in privatnim ustanovam v državi, tako po kakovosti kot po kvantiteti dela, torej i po svoji moralni višini i po materialnih uspehih in rezultatih.

Za izvedbo takega racionalnega programa bi bilo treba vse čiste dohodke, ki jih daje naša ustanova splošni državni blagajni, investirati za nekaj desetletij izključno za potrebe stroke, da bi se mogli stvoriti pogoji, potrebni za njeno izboljšanje in povečanje. Za tem bi bilo treba izdelati načrt za sistematično in postopenjsko izvajanje tega programa. Na ta način bi se moglo v prvem desetletju zgraditi nove telegrafске in telefonske vode in mreže, položiti kable ter postaviti poslopja za p. t. t. obla-

no Muto ob Dravi. Genljivo je bilo slovo globoko potrte matere, brata, sestre in ostalih sorodnikov od drage pokojnice. Po cerkvenih obredih je spremljalo avtomobil z umrlo pokojnico do periferije mesta duhovništvo in številno občinstvo, kjer so se še enkrat poslovili od prerano umrle njeni tovariši in tovarišice in vsi ostali.

Pri pogrebu so bili zastopani skoro vsi poštni uradi v Prekmurju. Navzoče je bilo vse osebje pošte Murska Sobotica, zastopniki vseh uradov in mnogo društev v Murski Soboti ter velika množica prebivalstva iz Murske Sobotice. Častno je bilo zastopano tudi občinstvo iz Gornje Lendave, ki je pohitelo 30 km daleč, da se poslovi od svoje priljubljene uradnice, ki nas je morala zapustiti tako rano za vedno. Naj ji bo lahka zemlja domača v lepi Muti ob Dravi. N. p. v m.!

Jadi pogodbenih poštarjev.

Iz pisma obupanega pog. poštarja posnemamo: Naj se organizacija odločno zavzame, da se čimprej uveljavi novi pravilnik o pogodbenih poštah in da se z njim naš bedni položaj res izboljša. Saj drugače nam res ne bo ostalo drugega, kakor pustiti poštno službo in se ozreti za kako dobičkosnejšo.

Mislím, da bi morala v naš pokojninski fond prispevati tudi država. Plačevalo naj bi se čim več, da bi mogel pog. poštar po določeni službeni dobi s pokojnino preživljati sebe in družino. Kaj pa rodbinske dolžade, ali so te kaj predvidene v novem pravilniku? To je zelo važno za nas.

Pog. poštar je res revež, kamor se obrne. Naročil sem pri ekonomatu poštne direkcije jeklena kopirna peresa, ki so predpisana. Peres nisem dobil, pač pa grajo, češ da naj si jih nabavim pri privatnih trgovcih. Toda ti nimajo pojma, kakšna so ta peresa, pa si jih tudi ne nabavijo, ker se ne izplača. Kaj naj storim? Do najbližjega mesta, kjer utegnejo imeti taka peresa, imam pol dneva daleč. Ali se moramo pog. poštarji res ločiti še pri peresih? Po dolžnostih smo enakopravni z drugimi, a po pravicah? Delamo dan za dnevom, v vsem letu ni niti en dan popolnoma moj, a plača premajhna za samca. Kaj če pride družina, bolezen, starost, onemoglost? Takrat bo preostalo samo dvoje: ponižnim beraška palica, a ponosnim — kroglja v glavo.

sti in delavnice, tako da bi se namestile vse oblasti, pošte, telegrafi, telefoni in delavnice v lastnih zgradbah. To bi pomnožilo denarne dohodke, kar bi pomenilo čvrsto investicijo v realitetah, katere bi mimo tega predstavljale ogromen kapital. Ta kapital se danes izgublja brez vsakršne amortizacije za najemnine dragih in nezdravih prostorov v tujih zgradbah, katere poleg tega po veliki večini še slabo reprezentirajo državno ustanovo.

V naslednjem desetletju bi se lahko zgradile tovarne za izdelovanje žice, kablov, telegrafskih in telefonskih aparatov in pa laboratoriji, tako da bi se p. t. t. ustanova popolnoma osamosvojila od inozemskih nabav in ustvarila s tem močno domačo industrijo. Dobrine take realizacije bi se občutile v najširših plasteh strokovnega, gospodarskega in socialnega življenja. To ni utopijska, samo bi bilo treba na vrhovih uprave ljudi širokopoteznega čuvstva, ki bi umeli ceniti vrednost in veličino stroke, ki bi znali ubraniti jo pred lakomnostjo privatnih izkoriščevalcev in ki bi imeli voljo, da jo povedejo iz malega in ozkega področja, v katerem se odražajo osebne ambicije v dirki za položaji, a da ji dajo impulza od širše in splošne vrednosti ter popolne strokovne samostojnosti.

Strokovno obrazovanje pripravnikov III. kategorije.

V Vesniku ministrstva za gradnje št. 14. od 1. avgusta t. l. je pod razpisom številka 342 izdalo ministrstvo naslednje zanimivo tolmačenje:

Z razpisom številka 52.326 od 13. januarja 1926 (Vesnik številka 2/1926) je dalo bivše ministrstvo pošte in telegrafa pojasnilo, da se za pripravnike III. kategorije ne more predpisati polaganje drž. strokovnega izpita iz blagajniške in manipulativne telegrafске službe, ker se oni pripravljajo, da bodo samo pomožni organi p. t. uradnikom. Prednje se je zasnovovalo na pravilniku o polaganju državnih strokovnih izpitov.

Med tem pa je dne 15. junija 1926. stopil v veljavo novi pravilnik o drž. strokovnih izpitih uradnikov p. t. t. stroke (glej Vesnik številka 11/1926), v katerem je predpisano (čl. 9.), da morajo pripravniki III. kategorije delati državno strokovno skušnjo za vsa zvanja razen za mehanike (sedaj praktične tehničarje) iz naštetih predmetov skupin a, b in c ter je obsežena tudi blagajniška in telegrafska manipulativna služba. Potemtakem je jasno, da se morajo pripravniki III. kategorije pripravljati za vse panoge p. t. t. službe in da morajo znati vse ono, kar se od njih zahteva pri drž. izpitu. Še bolj jasno pa se to vidi iz pravilnika o sprejemanju in strokovnem izobraževanju pripravnikov, ki je natisnjen v Vesniku številka 13/1926 (glej posebno 1. odstavek člena 7.).

Ker je neka direkcija p. in t. nedavno predlagala, naj se razveljavi omenjeni razpis številka 52.326 od 13. januarja 1926, se s tem pojasnjuje, da je ta razpis izgubil svojo veljavnost še 15. junija 1926, kadar je stopil v veljavo sedanji pravilnik o drž. strokovnih izpitih.

Prošnje za premestitve.

Več tovarišic in tovarišev prosi za premestitev iz sedanjega službenega mesta, najraje v Ljubljano, pa se obrača za posredovanje tudi na organizacijo. Ker je uspeh negativen, zamerjajo direkciji nenaklonjenost, organizaciji pa nedelavnost, oziroma ne verjamejo ne prvi ne drugi, s kakšnimi težavami je danes združena premestitev ali eksponiranje kakega p. t. t. uslužbenca. Zato hočemo tu objaviti naredbo g. pomočnika mini-

Odveč bi bilo spominjati, da je za uresničenje takega programa potreben kader strokovnjakov v popolnem smislu strokovne besede, in sicer od najvišjega osrednjega oblastva v p. t. t. upravi, pa vse do najmanjše pošte. Tak kader osebja sicer danes po veliki večini obstoji, toda treba je še nekaj po onih besedah najvišjega funkcionarja p. t. t. uprave v Zedinjenih državah Amerike, ki je na vprašanje funkcionarjev evropskih p. t. t. uprav, poslanih v Ameriko na proučevanje razmer v ameriških poštah, kako da stoji ameriška p. t. t. ustanova na tako visoki stopnji, odgovoril: Ker so v Zedinjenih državah ameriških predpostavljene znani ceniti vrednost in delo p. t. t. osebja.

II.

Po notranji reformi p. t. t. stroke na osnovi enobraznega tipa pošt, telegrafov, telefonov in radiotelegrafov v neposredni in izključno državni eksploataciji, pride na vrsto vprašanje strokovnega osebja. Strokovno osebje je nosilec stroke in razgiblje v njenem organizmu življenjsko silo, energijo in ritem liki motor v mehanizmu ogromnega stroja. Motor pa je najobčutljivejši del vsakega stroja, na katerega je treba posebno paziti.

stra za gradnje številka 18.497 od 13. marca 1930, ki se glasi:

»Opazil sem, da posamezne oblastne p. t. uprave dostavljajo ministrstvu predloge za premestitve in izposlanja (eksponiranja) osebja z nezadostnim ali nikakršnim obrazloženjem. V svrhu pravilnega opravljanja službe in stroge kontrole nad kretanjem osebja in potrošnje kredita za premestitve in izposlanja uradnikov odredjam:

1. Da morajo biti vsi predlogi glede osebnih izprememb jasno in izčrpno obrazloženi.

2. Da se mora pri predlogih za premestitve osebja po potrebi službe poleg obrazloženja tudi poročati, kolikšen izdatek iz državne blagajne se s tem mapravi za vsakega predloženega uradnika.

3. Da uprave izpošiljajo uradnike vedno po prejšnjem odobrenju ministrstva, izvzemši nujne slučaje, kadar je v vprašanju p. t. t. promet. Kadar se mora uradnik izposlati po potrebi službe, naj uprava redno obvešča ministrstvo, koliko dni bo trajalo predlagano izposlanje in koliko bo stalo državno blagajno.«

Ker je uradništvo, pa menda tudi kaka direkcija mislila, da ni to tako strogo vzeti in da je gornja naredba tekom mesecev kaj omiljena, je sedaj ministrstvo z odlokom št. 18.497 od 7. avgusta t. l. opozorilo direkcije, da se morajo strogo ravnati po gornji odredbi, zlasti po 3. točki, ter končuje dobesedno:

»Zadnjikrat se opozarjajo direkcije, da izpošiljajo uradnike samo po predhodnem odobrenju ministrstva, razen v nujnih primerih, to je takrat, kadar bi bil drugače ogrožen reden p. t. t. promet.«

Poštni golobje v službi svetovnega poštarstva.

Golobe so že davno rabili v poštne službi. Svetopisemska legenda o Noetovem golobu je vobče znana. Bil je tako naučen, da je prinesel namesto pisma kar celo vejico z oljkovega drevesa. Glede poštne golobje je pa veliko drugih reči, ki niso nič manj zanimive kakor svetopisemska legenda.

Gotovo so imeli tako Nemci kakor tudi Francozi svoj vzrok, da so se v svetovni vojski ob nešteti prilikah posluževali poštne golobje. Tedaj so bili golobje edino zanesljivo prometno sredstvo. Na francoskem bojišču so golobje velikokrat rešili vojakom življenje, a izvrševali so tudi druge posle, ki so jim bili naročeni. Proti koncu

Pogoji skladnosti zahtevajo, da se tudi v vprašanju strokovnega osebja uporabljajo ista načela, ki veljajo tudi za zunanjo in notranjo organizacijo p. t. t. ustanove. To načelo je zopet: enotna strokovna izobrazba. Tako načelo se je bilo za našo stroko osvojilo že l. 1923. po uveljavljanju uradniškega zakona in uredbe o razvrščanju p. t. t. uslužbenecv na ta zakon. Toda v zadnjih letih se je, na žalost, opustilo to načelo. Z opustitvijo strokovnih šol, katere edino predstavljajo v vsaki stroki hrbenico in mozeg, je stroka vedno bolj izgubljala svoj sok in kri, da pa ne bi izkravela, se ji je pomagalo s surogatom. To se je dogajalo v dobi, ki je preplavila našo stroko z dnevničarji.

Škodljive posledice takega rekrutiranja strokovnega naraščaja so se hitro občutile v vseh panogah stroke, a občutile se bodo še bolj, ko odide starejša generacija iz stroke. Na ta način je prišlo v personalni strokovni politiki do zmede in opuščanja od načela, da je p. t. t. stroka II. kategorijska. Zadnja sistemizacija gradbenega ministrstva od letos določa pri poštah, telegrafih in telefonih vse države 2164 uradnikov II. in 2683 uradnikov III. kategorije. V tem številu niso obseženi upravni uradniki ministrstva in direkcij. Ker je število uradnikov II. kategorije za sedaj večje od uradnikov

19. stoletja so jemali mornarji pri arktičnih (severnih) svojih plovitbah zmeraj golobe s seboj. Ako bi bil imel Amundsen na svojem letalu golobe, bi svet sedaj gotovo kaj vedel o njem. —

Francozje sodijo, da bodo v prihodnji vojski še veliko bolj rabili golobe, zlasti za sporazumevanje posameznih armadnih oddelkov. Zasebna društva gojiteljev poštne golobov so prideljena podobni vojaški organizaciji. Na Švedskem so bile prve postaje poštne golobov ustanovljene l. 1866. Tudi tam so civilne zasebne organizacije gojiteljev poštne golobov spojene z vojaško tako organizacijo. Takih društev je 40, ki imajo 15.000 poštne golobov. Na Japonskem so se vrnili med svetovno vojsko vsi golobi, ki so jih bili izpustili na bojišče. Japonci imajo poštne golobe tudi na podmornicah. Vsaka divizija, vsaka vojna šola in obrežna artilerija ima postajo poštne golobov. V Ameriki se zelo zanima za poštne golobe artilerija. Na Turškem vrše poštne službo med Angoro in Stambulom golobje. Golob preleti to 550 km dolgo pot v šestih urah, torej 90 km na uro.

Najsrčnejša želja in cilj vsakega poštne nameščenca mora biti „Poštni dom“

To in ono.

Sestanek OPO v Kranju dne 15. avgusta ni ravno izpolnil pričakovanja. Nestalo vreme, visoka številka in odročena kraj sestanka, to so bili gotovo vzroki, da udeležba od strani uradništva ni bila povoljna, tem častneje pa so bili zastopani nižji uslužbeni. No, vzlic temu se nas je zbralo okrog 30 tovarišev in tovarišic, ki so pazljivo in hvaležno sledili poročilom funkcionarjev svoje organizacije. Poročali so: tajnik tov. Račič o ideologiji in programu OPO, predsednik tov. Čampa o aktualnih vprašanjih, ki zanimajo p. t. t. osebje, in urednik tov. Jakše o trenutnem stanju v OPO. — Na sestanku se je izvolilo tudi glavno poverjeništvu za Gorenjsko, v katerem so kot člani: Križ Anton kot glavni poverjenik (p. t. čin. III/3 na Jesenicah), Reichman Franc (zvaničnik v Radovljici) in Kosmač Kalist (pog. poštar v Stražišču), a kot namestniki: Slavec Ivan (upravnik II/1 v Kranju), Svetina Mimi (pog. poštarica v Žirovnici) in Pavšek Anton (upravnik III/2 v Radovljici).

Gospod Matija Šipuš, višji svetnik gradbenega ministrstva, se mudi že od 11. t. m. na inspekciji pri dravski p. t. direkciji. Smoter nje-

III. kategorije, se odreja s to sistemizacijo, da se imajo mesta, predvidena za III. kategorijo, popolnjevati z uradniki II. kategorije vse do tlej, dokler se ne doseže status, ki je določen s sistemizacijo. To pomeni torej, da bi se imela stroka v bodoče tretirati kot III. kategorijska.

Naše globoko prepričanje je, da ne moreta obstojati v stroki dva tipa uradnikov, ker so vsi uradniški posli v naši stroki take narave, da se jih ne more razlikovati v posle večje in manjše vrednosti. Zaradi tega se dogaja, da opravljajo iste posle, pri istem okencu, za isto mizo uradniki II. in III. kategorije. To pomeni dejansko: iste dolžnosti, pa neenake pravice. Čisto naravno izziva tako stanje nerazporejenost in nezadovoljstvo, pa celo antagonizem, ki gre na rovaš službe in ki se docela upravičeno odraža v zahtevi: enako delo, enake pravice! V interesu stroke in da se doseže harmonija pri opravljanju poslov ter da se izbegne antagonizem v vrstah delovnega osebja, je treba dati stroki enako obrazovanost. Značaj takemu tipu naj daje strokovna izobrazba, za pridobitev strokovne izobrazbe pa so brezpogojno potrebne strokovne šole, o katerih bo govora v referatu pod 7. točko dnevnega reda.

(Se bo nadaljevalo.)

govega pregledovanja je sistemizacija direktorskega osebja in revizija osporjene sistemizacije pri nekaterih poštah.

Kdo ne dobiva »Poštnega glasnika«? Kateri član OPO ali naročnik »Poštnega glasnika« ne dobiva lista redno, naj javi konkretne podatke upravi lista.

Zahteve nemških ambulancarjev. Velika železniška nesreča v Reichelsdorfu je vrste uslužbenecv nemških potujočih pošt globoko pretresla. Kakor poroča »Deutsche Post«, zahtevajo sedaj: 1. Da bi poštni uradniki imeli pravico zahtevati od železnice odškodnino, ako bi se v ambulančni službi ponesrečili. 2. Da bi se pospešila graditev tako zvanih oklopnih vagonov z varnostnimi oddelki ali gradnja vozov s pristranskimi ali srednjimi hodniki. Preden se tej želji ustreže, naj se za lokomotivo uvrsti vselej obrambni vagon, na katerega šele naj se pripne ambulančni voz. 3. Skrbi naj se za stalen strokovni naraščaj, ki bo sposoben za službo v ambulančnih vagonih. Ambulančni strokovnjaki naj izdelajo in izvedejo smernice, ki se tičejo te jako važne panoge prometne službe. Odbor teh strokovnjakov naj bi posvečal svojo pozornost tudi prometnemu higijeničnemu vprašanju ambulančne poštne službe.

Poštarija ob zibelki modernega letalstva. Revija »Letec« je prinesla zanimiv članek kot prispevek k zgodovini prvih dni letalstva, iz katerega posnemamo: Ko je svet slavil dvajsetletnico prvega oficijelnega leta, ki ga je napravil Henry Farman v januarju 1908, je vredno spomina, kar se je zgodilo pred uspehom še slavnijših bratov Wilburga in Orvilla Wrighta. Ni-

ju slava se je začela štiri leta prej na vetrovnem obrežju Severne Karoline, ne daleč od Kitty Hawk. Kapitan William J. Tate, s katerim sta se ob svojih poizkusih shajala, je objavil nato nekaj spominov v časopisu, ki ga izdajajo ameriški letalci. Govori se včas, da je bil prav za prav kapitan Tate, ki je objavil Wrighta, v resnici pa je bila njegova žena, tedanja poštarica v Kitty Hawk, v čigar bližini se dviga na ravni grmadi karolinškega obrežja danes slavni peščen hribček Kill Devil Hill. Gospa Tatejeva je prejela tisti čas od Wilburga Wrighta pismo s prešnjo, da bi mu dala informacije o ugodnosti sveta za njegov namen. In poštarica mu je odgovorila prav po žensko: »Kar priletite, boste že videli, kaj se da napraviti.« In Wright je res priletel.

Osebnosti.

Postavljeni: za zvan. 3. skup. Ivan Lužar na Ljubljani 2; za služ. 2. skup. Rudolf Jarc v Trbovljah 1 in Darinka Grad v Šmartnem ob Paki; za pogodb. pošt. Ottilija Kolar v Bodočin.

Premeščeni: pb. ur. III/1 Blaž Ukušič z Maribora 2 za višjega pristava 1/6 v Skoplje, Ana Veselič iz Trbovelj 2 v Muto, Ferdo Gaspari z Ljubljane 7 na Ljubljano 1 in Franc Lapanje iz Ljubljane 1 za upravnika na Ljubljano 7; pb. ur. III/2 Ivan Novak z Ljubljane 2 na Ljubljano 1, Miloš Ambrožič iz Mojstrane na Ljubljano 2, Josip Kumer z Vrhnike na Ljubljano 2 in Mihaela Horvat iz Celja na Maribor 2; rač. ur. III/3

Franc Leben in Alojzij Jurgele z direktorije k direktoriji v Skoplje; pb. ur. III/3 Srečko Staut z Maribora 2 v Celje in Ivana Jež iz Sarajeva v Celje; pb. ur. III/4 Marija Redžič iz Prilepa v Mursko Soboto; pb. ur. III/5 Ervin Vilhar z Ljubljane 1 na Ljubljano 2; pt. manip. III/3 Martina Čretnik iz Murske Sobotne v Prilep; zvan. 1. skup. Julij Gliha z Ljubljane 2 na Ljubljano 1; služ. 2. skup. Josip Šperne iz Trbovelj 1 na Ljubljano 6, Nežika Tekavec iz Ljutomera v Šmartno ob Paki, Erna Stergar z Ljubljane 2 na Ljubljano 1, Emil Margon z direktorije na Ljubljano 2, Vida Hriber in Alojzij Sedej z direktorije na Ljubljano 1.

Upokojeni: pb. ur. III/2 Mara Kues v Ormožu, Antonija Petek, Alojzija Kopač in Ivana Belar na Ljubljani 1, Ana Eržen v Pragerskem in Roza Šuen na Mariboru 1; pb. ur. III/3 Marija Podjed v Krškem; zvan. 1. skup. Martin Weber v Zalcu, Franc Šijanec v Križevcih pri Ljutomeru in Josip Kapel v Poljčanah.

Umrli: zvan. 1. skup. Ivan Weiss na Ljubljani 1 in pog. poštarici Roza Kimovec na Vačah ter Roza Flis v Gornji Lendavi.

Prestanek službe: zvan. 3. skup. Vidi Stadler v Laškem, Josipu Drinovcu na Ljubljani 1 in Ildi Škrbec na Rakeku; služ. 2. skup. Pavli Ruliek v Šmartnem ob Paki, Stanislavu Zdešariju in Borisu Sirkniku na Ljubljani 2.

Poroke: pb. ur. III/2 Magda Ločnik se je poročila z arhitektom Ferdinandom Windirschem, zvan. 3. skup. Frančiška Adamič na Rakeku z lesnim manipulantom Alojzijem Petkom in služ. 2. skup. Franc Lešnik z Magdaleno Krivec.

NEOBVEZNO!

Posetite nas — ali pa zahtevajte zastopnika!

„REKORD“
Najcenejša zaloga
manufakturnega blaga
— na obroke —
Poštni nameščenci
poseben popust.
LJUBLJANA, Aleksandrova 8

Priporočam svojo bogato zalogo raznovrstnih damskih in otroških oblek po najnovjšem dunajskem kroju. — V zalogi perilo, predpasniki, nogavice, rokavice, kravate itd. — Največja zaloga potovalnih kovčegov, aktovk in ročnih torbic. Cene nizke! Dobro blago!

Friderik Vidic, Celje

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički se izdelujejo tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

Najceneje

in najbolje kupite

žimo vseh vrst, afrique (morsko travo), katero Vam po želji odvijete in razcefrate ter očistite prahu, samo pri

IVAN N. ADAMIČ

Ljubljana, Sv. Petra c. 31. — Tel. 2441

Največjo izbero vsakovrstnega usnja in čevljarških potrebščin

priporoča

Franc Erjavec
Ljubljana, Stari trg št. 11.

Vsaki dan sveže praženo kavo
dobite pri tvrdki

Bogomir Motok

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5,

ker jo praži dnevno v najmodernejši električni pražarni le po 6 kg naenkrat

Se priporoča in prosi, da se sami prepričate

Modna trgovina

BERKO
Bernik & Učak

Ljubljana

Dunajska cesta št. 5

Jesensko in zimsko obleko, kakor tudi vsakovrstno perilo kupite najugodnejše pri

FRANC DOBOVIČNIK
manufakturna in modna trgovina,
industrija prešitih odev in perila
CELJE

Steklo in porcelan, ogledala in okvirje za slike, vsakovrstnih servisov in jedilno orodje kupujte le pri tvrdki:

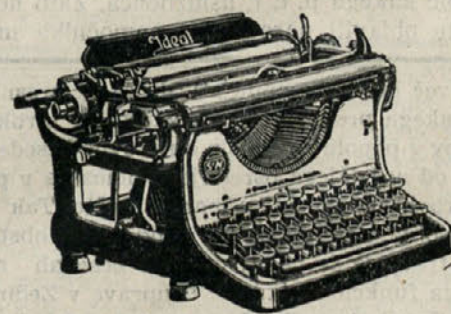
M. RAUCH, Celje
Prešernova ulica št. 4.

ZA GOSPODE

najboljše angleško in češko sukno za obleke in površnike kakor tudi srajce, svratnike in še mnogo drugih predmetov nudi najceneje v ogromni izbiri

manufakturna in modna trgovina

MILOŠ PŠENIČNIK / / CELJE
Kralja Petra cesta št. 5

Prvovrsten,

trpežen,

lep!

Zahtevajte prospekte!

The Rex Comp.

spec. trgovina za pisalne stroje

Ljubljana

Telefon 2268

Gradišče 10